

Hagar Qim og Mnajdra ble bygget flere århundrer før Stonehenge og pyramidene i Egypt ble bygd. Dermed er disse templene de eldste bygningene man kjenner til. Templene ble i 1980 en del av UNESCO World Heritage Sites.

Navnet **Hagar Qim** betyr "stående steiner" og før utgravningene av disse ruinene var det bare toppen av de høyeste steinene som stakk opp.

Hagar Qim, ble muligens bygget i flere faser mellom 3500 f.Kr. og 2900 f.Kr., og er bygget med noen av de største steinene som finnes i noe tempel på Malta. En massiv stein er 7 meter x 3 meter og veier ca 20 tonn .

De myke kalksteins-veggene har forvitret ganske mye i løpet flere tusen år. Senere tempelutbyggere brukte hardere kalkstein, slik som på Mnajdra komplekset.

Ruinene ble først undersøkt i moderne tid i 1839. Det ble gjort videre utgravninger i 1885 og 1910. Noe av det som var skadd er reparert.

Mnajdra tempelkompleks ligger ca 500 meter vest for Hagar Qim, nærmere kanten av odden mot sjøen. Mnajdra består av to bygninger, et hovedtempel med to ellipseformede kamre og et mindre tempel med ett kammer. Blant mulige bruksområder var astronomiske observasjoner og kalendariske funksjoner. Hovedinngangen vender mot øst, og i løpet av vår- og høstjevndøgn faller de første strålene av sollys på en stein-plate på bakveggen i det andre kammeret. I løpet av vinter- og sommersolverv, lyser de første solstrålene opp hjørnene av to stein-søylar i passasjen som kobler de viktigste kamrene.

Man vet ikke så mye om menneskene som bygde templene. De første malteserne kom antagelig fra Sicilia ca. 5000 f.kr. Tempelbyggerne dyrket korn og holdt husdyr. Man vet at det foregikk dyreofring i templene. Rommene i templene er for små til at mange mennesker kan være der samtidig. Dermed antar man at spesielle prester foretok ritualene innvendig mens resten ventet utenfor. Templene er store og komplekse og det må ha krevd store ressurser å bygge dem. Derfor må templene hatt en stor betydning for menneskene som levde på den tiden.

Her er den fergen vi tok.

En due holder oss med selskap mens vi venter på fergen.

Vi kjører med fergen forbi [Manoel-øya](#) som ligger i [Marsamxett-havnen](#). Øya er dominert av et stort fort som ble bygget i 1723 – 1755 av [ridderne på Malta](#). Det var aktivt helt til i 1906, da engelskmennene satte kanonene ut av funksjon. De ble montert igjen under siste verdenskrig. Fortet ble ganske mye skadet i løpet av krigen.

Her ser vi videre innover i havnen.

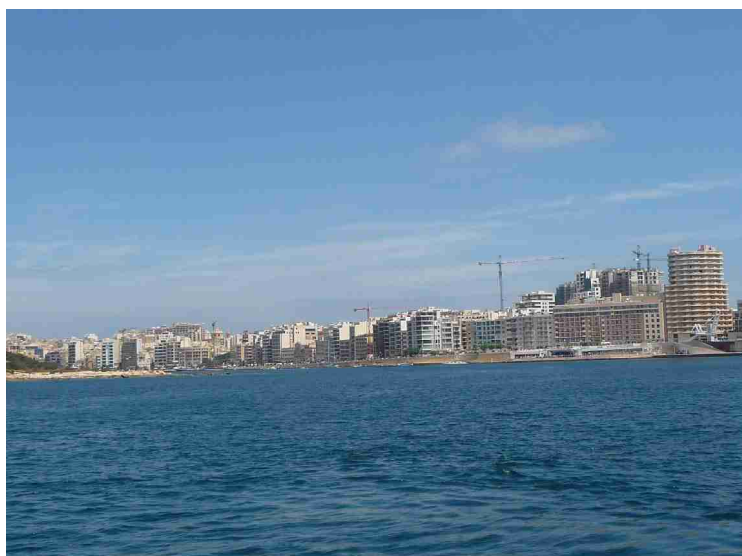
Kaien i Valletta.

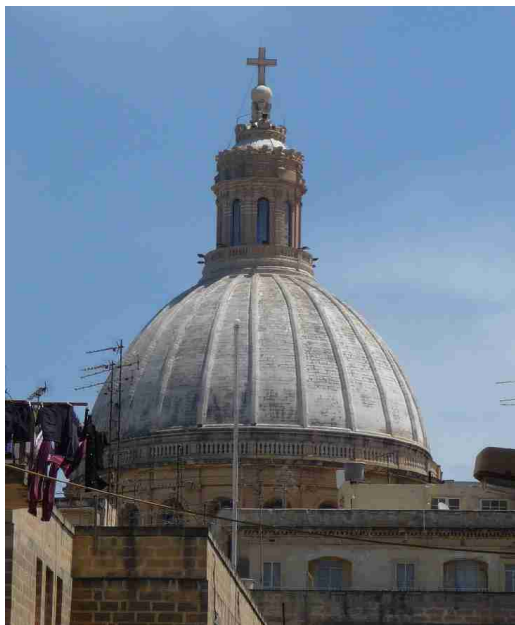
Mannskapet gjør klar til å legge til kaien.

Utsikten over til Sliema.

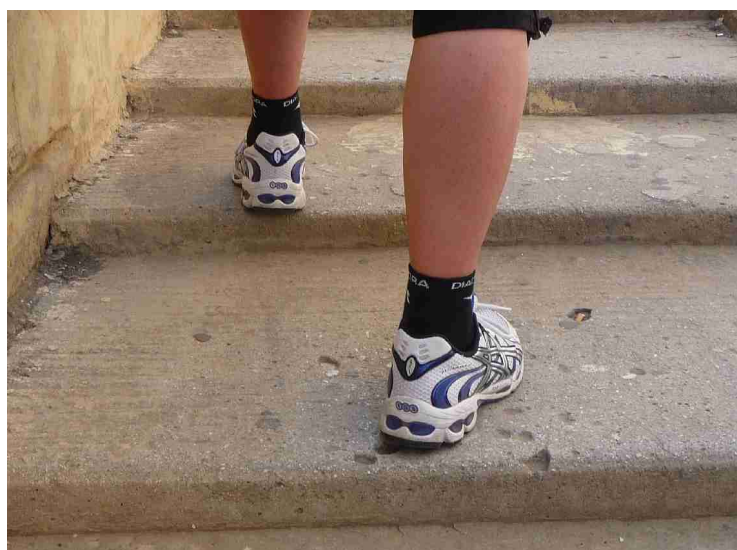
En restaurant på kaien.

Nærbilde av kuppelen på Carmelite-kirken.

Det er et stykke å gå oppover til buss-stasjonen.

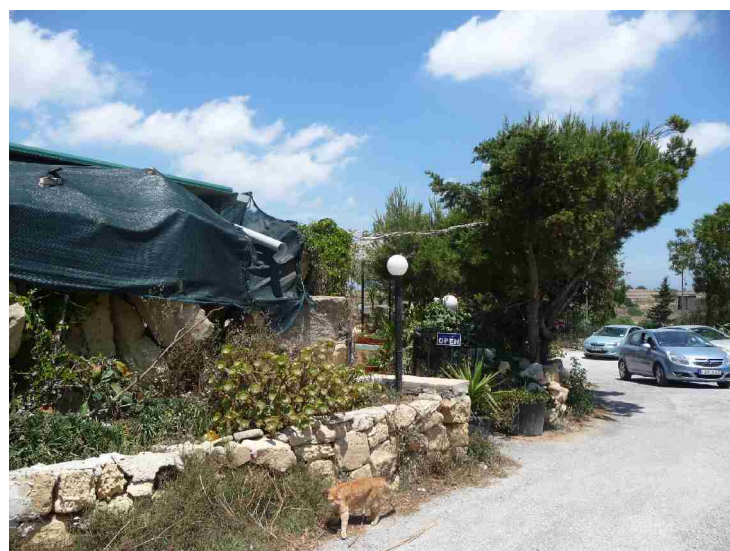
Det er trappetrinn i fortauene. De ble laget veldig lave, for når ridderne hadde på seg full rustning, greidde de ikke å gå i høyere trinn. 😊

Uavhengighets-staturen som står ved buss-stasjon.

I bussen på vei mot Hagar Qim.

Da vi kom fram, tok vi en stopp her på [Hagar Qim restaurant](#).

Det var denne katten som møtte oss først.

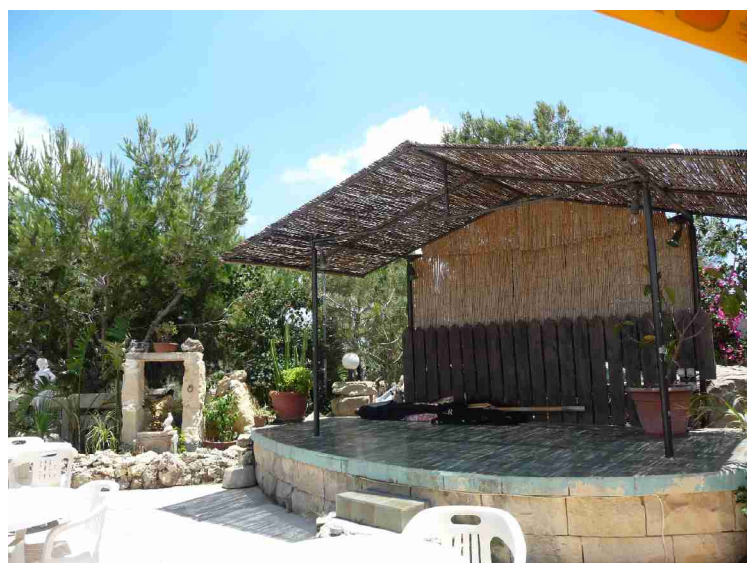
Den trodde nok at vi skulle spise.

Her tigger den skikkelig.

Da katten skjønnte at vi bare skulle ha en øl så forsvant den.

Det var en scene her, så det er sikkert underholdning her av og til.

God utsikt.

Denne karen sitter nedenfor billettkontoret og prøver å få solgt motorsykkelen sin.

Kjell kjøper billett.

Vi går først gjennom [museet](#).
Bilde fra Hagar Qim.

Modell av Hagar Qim.

Modell av Mnajdra.

Figur funnet under utgravningene.

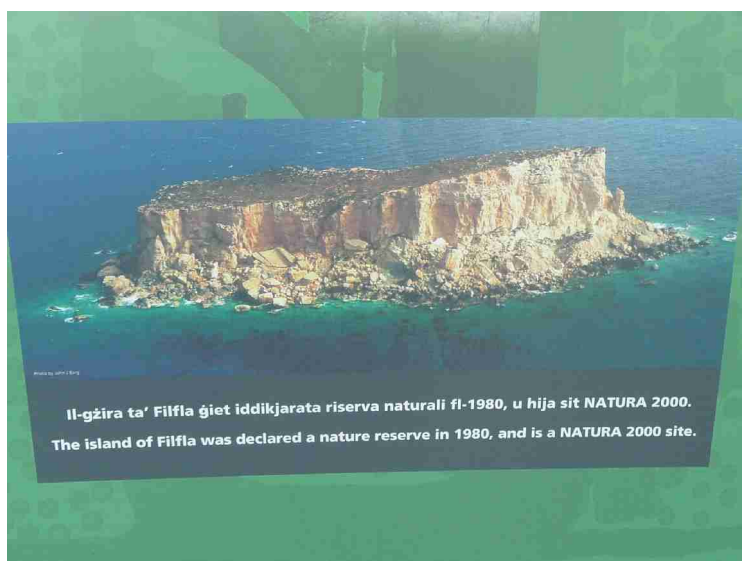
Flere ting som er funnet.

En modell av en typisk døråpning inne i tempelet.

Typisk dekorasjon.

Denne lille øya, [Filfla](#), ligger rett utenfor kysten og ble et natur-reservat i 1980 på grunn av geologien.

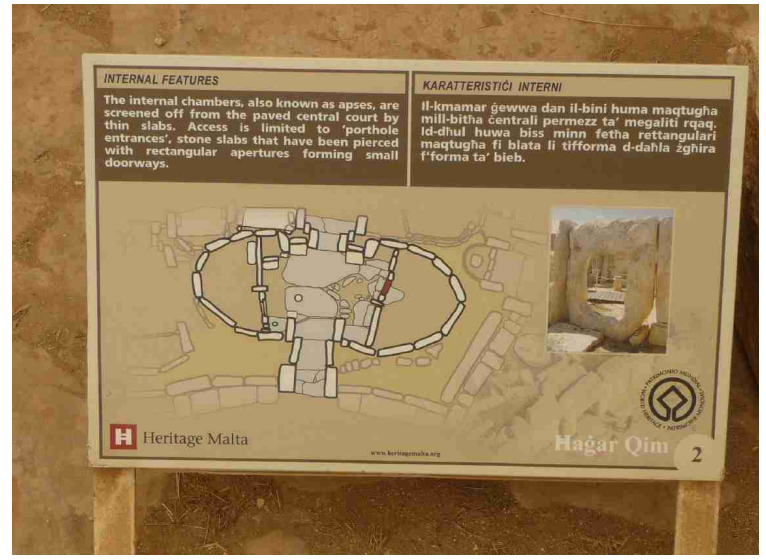
Anne Berit ved inngangen til Hagar Qim.

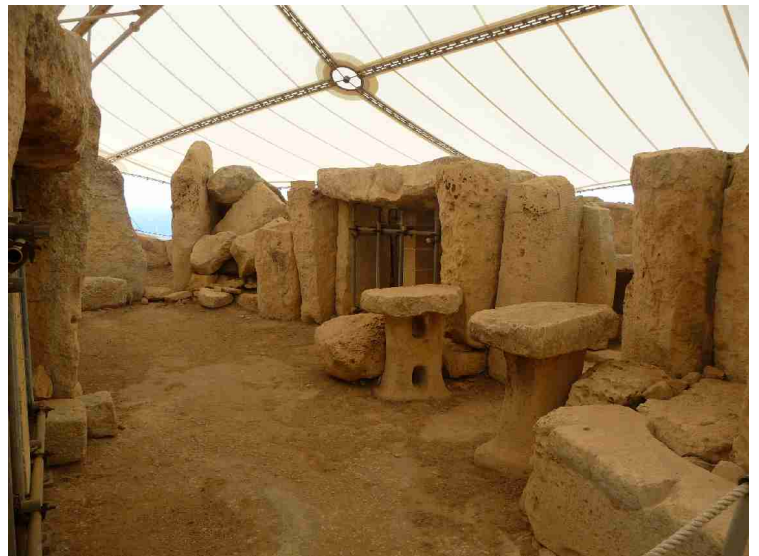
På grunn av erosjonen av steinene, er det blitt satt opp et telt som skal beskytte mot vær og vind. Det var ferdig i 2009.

Fint tre.

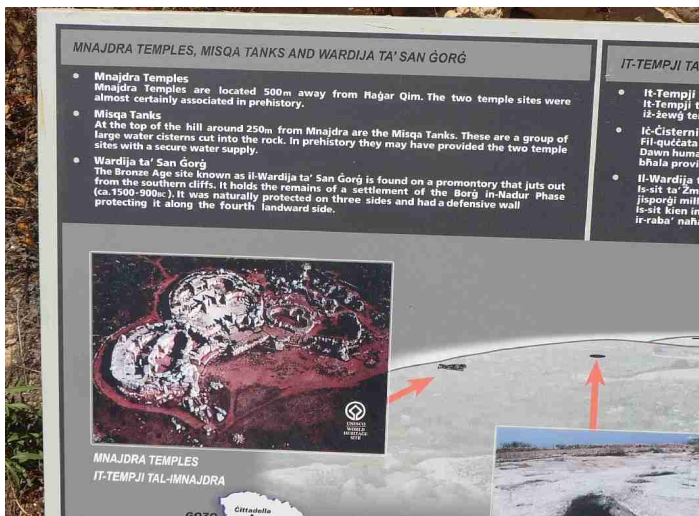
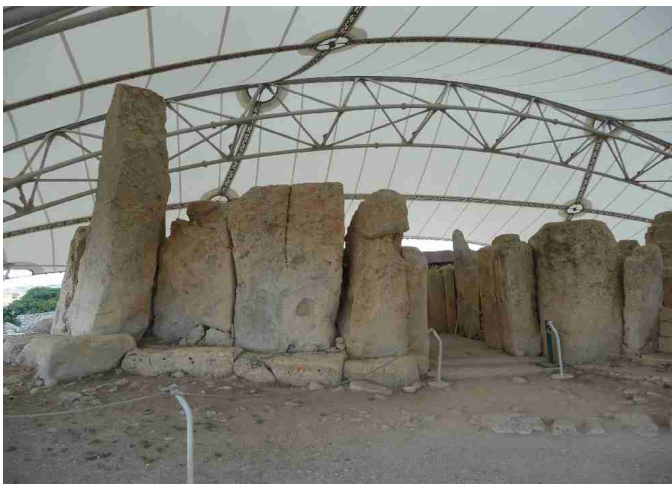
Her fortelles det at er lagt tynne heller i det sentrale rommet. For å komme inn til de indre kamrene må man gå gjennom flate steiner med en rektangulær åpning.

Bilder fra innsiden.

Plakat som viser videre ned til Mnajdra-templene.

Disse er også beskyttet nå med et stort telt.

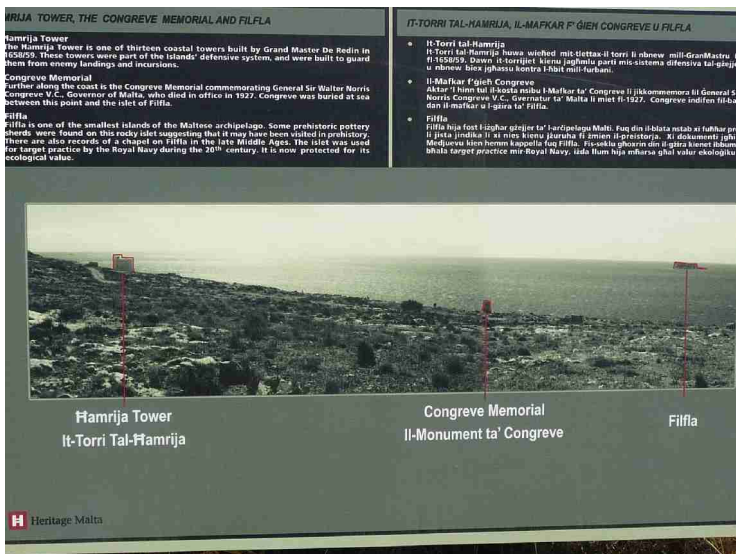
Fine blomster langsetter veien nedover.

[Namrija-tårnet](#) er et av 13 vakttårn som ble bygget i 1658/59 og var en del av forsvarssystemet mot fiender.

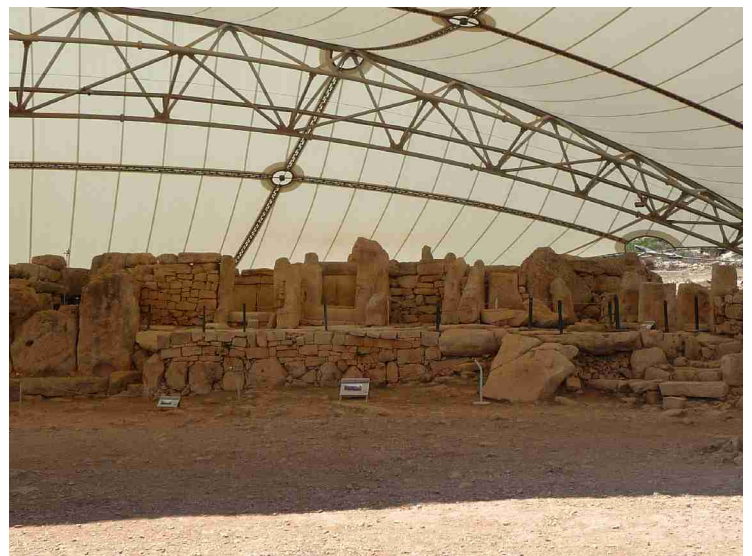

Dette er et minnesmerke for en britisk general som døde her i 1927.

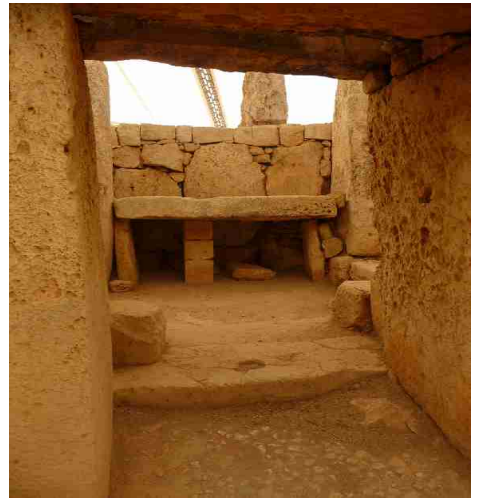
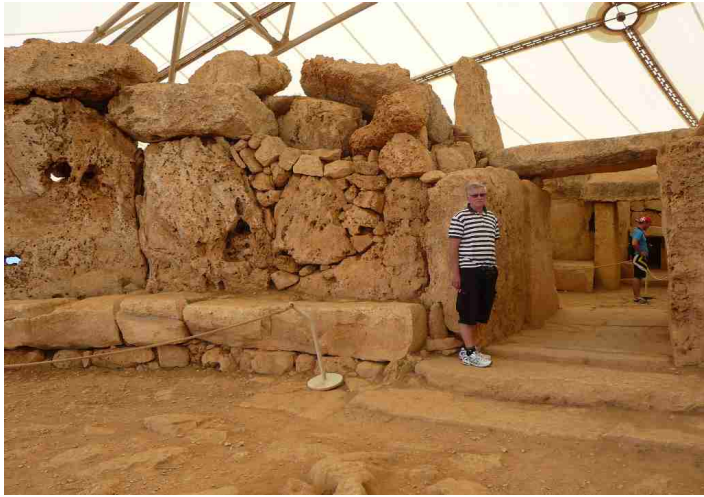
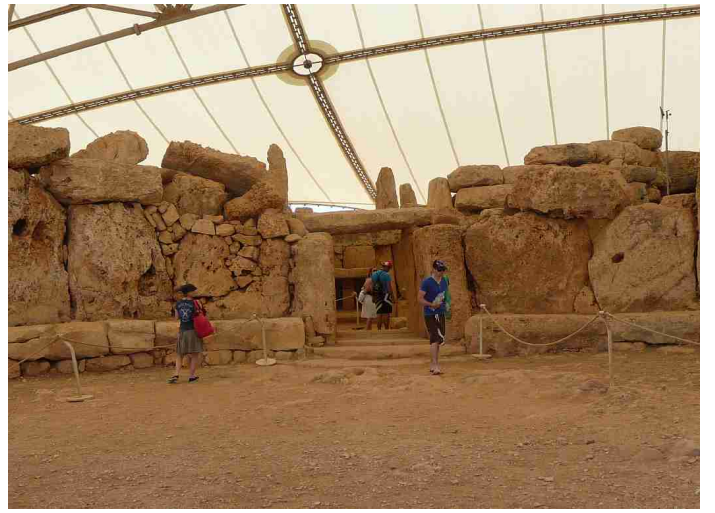

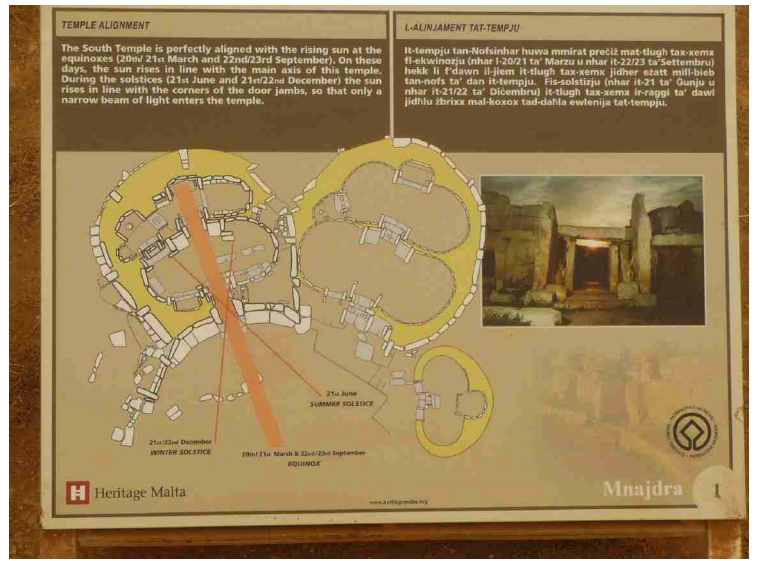
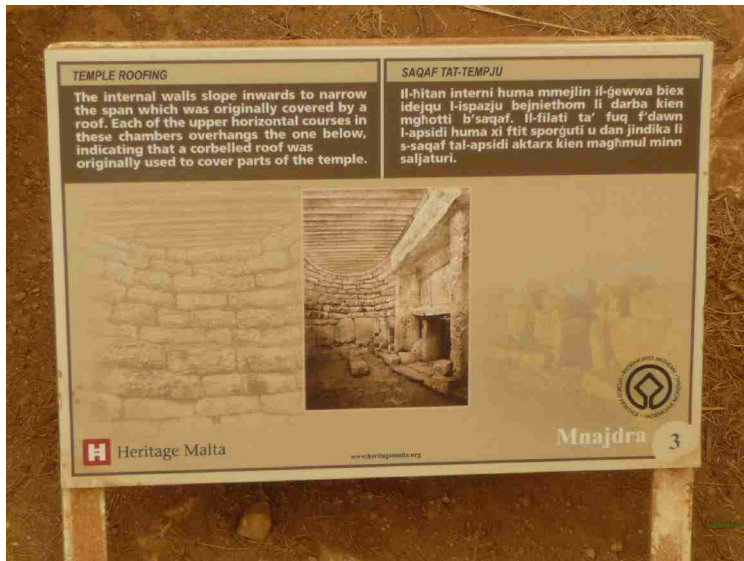
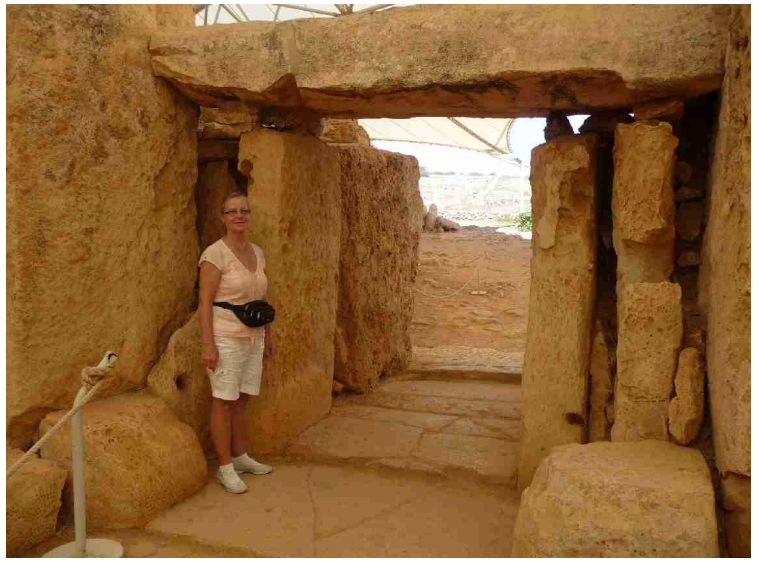
Denne plakaten forteller og viser hvor dette ligger.

Dette er nede ved Mnajdra-templene.

Nedenfor følger flere bilder fra Mnajdra-templene.

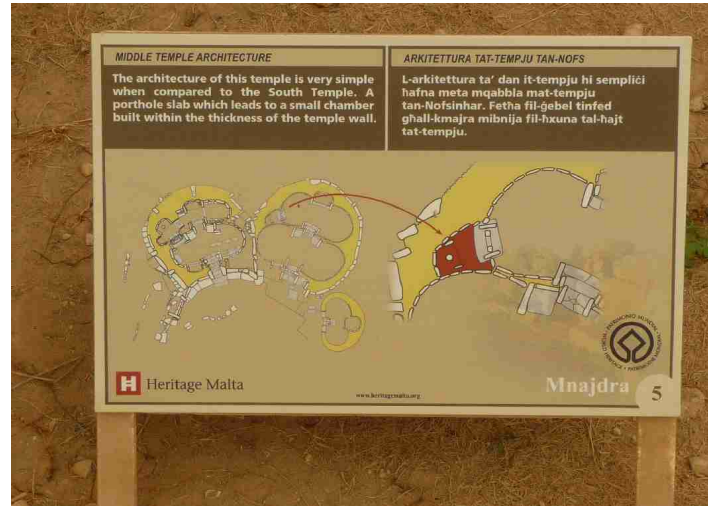
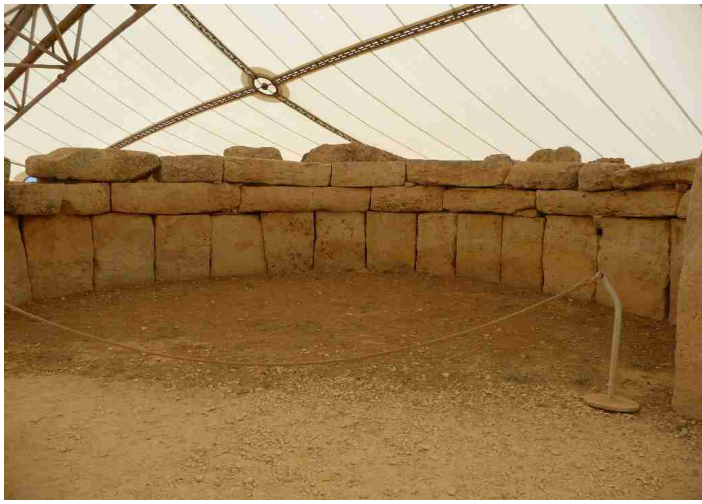

Denne plakaten forteller hvordan veggene skrånnet innover og oppover, noe som indikerer at det har vært et tak over.

Denne plakaten viser hvordan solstrålene går i løpet av vår- og høstjevndøgn og i løpet av vinter- og sommersolverv

Tilbake på Hagar Qim restaurant. Etter så gammel historie trenger vi mat.

Først vin fra Malta.

Så en lasagne med maltesisk vri. Det var kanskje den beste lasagnen vi har spist noen gang.

Kattene hadde også lyst på litt, og selvfølgelig måtte de få smake.

Fin blomstrende kaktus.

Nærbilde av blomsten.

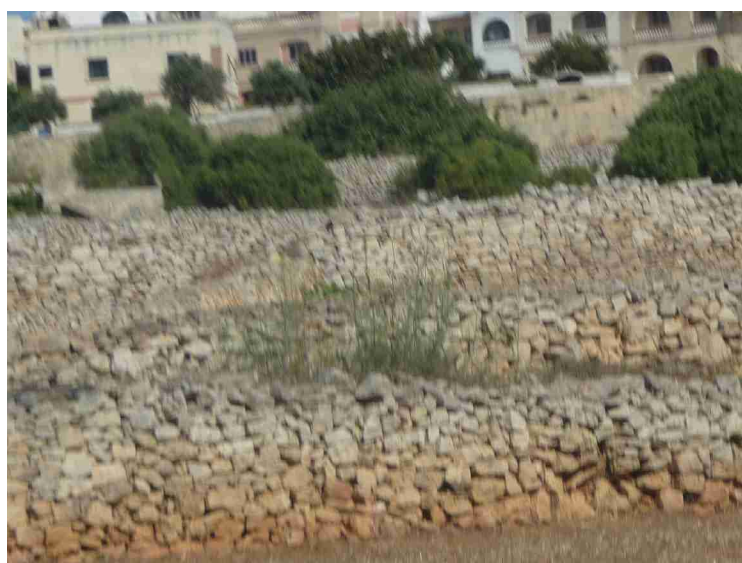
På vei ned mot bussholdeplassen ser vi denne boreplattformen som ligger utenfor kysten.

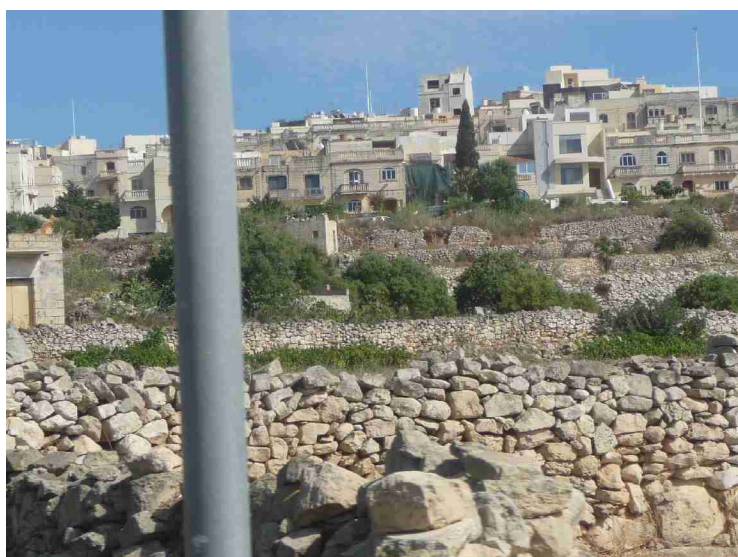
Kjell ser etter bussen.

Rare fjellformasjoner.

Kjell påstår alltid at det er så mye stein på [Jæren](#), men all den steinen som finnes på Jæren må bare være en brøkdel av dette her.

Her er vi tilbake på fergekaien i Valletta.

Det var en stund til fergen gikk, så vi hadde en øl mens vi ventet.

Det var på denne kafeen vi satt og ventet.

Dette var den siste dagen på Malta. Dagen etterpå var det hjemreise. Vi hadde avtalt med den taxisjåføren som kjørte oss fra flyplassen til hotellet den første dagen om å hente oss og kjøre oss tilbake til flyplassen den dagen vi skulle reise tilbake. Han sto og ventet på oss da vi kom ned i resepsjonen for å sjekke ut.

Malta er et fint land med flere spesielle byer, så det var mye å se. Vi fikk nok bare med oss en brøkdel på de dagene vi var der.

Dessuten var vi heldige med været. Uka før vi kom hadde det regnet en del, men vi hadde bare sol.

Malta kan absolutt anbefales som ferieland.